

I mange kirker har man fundet på forskellige koncepter for at fastholde forældre med børn til at komme i kirken efter endt barsel. Nedenstående fire kirker fortæller om deres tiltag til inspiration og udvikling lige fra én gang om ugen til fire gange årligt.

1 - Fra babysang til børnekor

Af Henrik Palsmar, organist ved Johannes Døbers Kirke, København

De bliver ved

For ti år siden begyndte jeg med at lave morgensang for forældre på barsel. Efter et par år bad nogle af forældrene mig, om jeg ikke kunne lave et fortsætterhold for vuggestuebørn sent om eftermiddagen, så de kunne fortsætte med at komme til musik og sang i kirken. Det lavede jeg så, og det blev også en succes. Mange forældre var glade for at kunne fortsætte i de rammer, de kendte fra babysang og med den musikpædagog, børnene nu var trykke ved.

Da børnene kom i børnehvealderen, lavede jeg også musikalsk legestue for børnehvebørn. Så skulle de i skole, og det var logisk at lave et spirekor for 0.-1. klasse. Vi kunne starte med 15 børn, hvoraf langt de fleste var begyndt i kirken til babysang. To år senere måtte vi rykke dem op i et plantekor for 2.-3. klasse. Til næste år skal de i 4., og så bliver vi nødt til at planlægge nye udfordringer for dem i et ungdomskor.

De børn, der kommer til vores musikaktiviteter, deltager også i stor udstrækning i vores børnegudstjenester sammen med deres familier, og mange familier, der har gået til babysang, men ikke fortsat i de andre tilbud, kommer jævnligt til børnegudstjenesterne. Også her spiller tryghed og genkendelighed en stor rolle. Man går ikke bare til børnegudstjeneste. Man går i den kirke, hvor man er kommet, siden man var baby. Vi spiller også meget på sammenhængen. Vi rydder kirkebænkene væk og sidder på gulvet på de madrasser, vi også bruger til musik, og sange og lege fra børnemusiktimerne indgår som faste led i gudstjenesterne.

Vi holder fast

Til vores julekoncert i 2015 havde vi alle 40 børn i børnekorene til at synge Hanne Kuhlmanns fine sats over Johannes 3,16 »Thi således elskede Gud verden«. Det er lykkedes, fordi menighedsrådet fra starten har støttet arbejdet og stillet ressourcer til rådighed, så vi har kunnet blive ved med at tilbyde relevante musikaktiviteter til børnene, efterhånden som de blev ældre. Navnlig har det været vigtigt, at man har været villig til at ansætte en kompetent, faguddannet korleder til at arbejde med børnekorene sammen med mig. Man kan simpelthen ikke lave ordentligt arbejde med 40 børnesangere, hvis man er alene om dem. Og der skal en meget stor grad af faglig dygtighed til at kunne tilbyde børnene noget, der holder dem fast mellem de mange krav fra skole og andre fritidsaktiviteter.

Til efteråret har jeg lavet børnemusik i ti år i Johannes Døbers Kirke, og adskillige børn skal have diplom for at have sunget i kirken fra de var nul til ti år. Og vi satser på at holde på dem i lang tid endnu. Hvis de kan synge til deres egen konfirmation, har vi nået noget.

2 - Salmeleg

Af Henrik Engelbrekt Refshauge, kirke- og kulturmedarbejder i Haderslev Domsogn.

Fortsætterhold

Babysalmesangerne efterspurgte et fortsætterhold. Derfor har vi nu i tre sæsoner arrangeret »Salmeleg – musikalsk dåbsoplæring for 1-5 årige«, og i år har vi to forårshold med i alt 30 børn + voksne. Baggrunden for det store spring i alder er, at så kan hele familien (søskende og begge forældre) følges, og jeg tager det ikke så nøje, om der er en ni måneders eller seks års spirevip med.

- Tidspunktet er 45 minutter hver tirsdag kl. 15 og 16. Det er bevidst lagt den dag, hvor vi en gang om måneden har »Krummer i kirken« (spaghetti-gudstjeneste) kl. 17. Flere bliver til »Krummerne«. Igen en måde at få udvidet kirkens kontaktflade på.
- Programmet består af salmer og lidt flere kristne børnesange blandet med almindelige rytme- og sanglege i Domkirken. Vi bruger hele kroppen, løber, danser, hopper og ligger helt stille mens sæbeboblerne pustes ud over hovedet. Aldrig har jeg haft involveret så mange rekvisitter!
- Se en masse forslag til sange, rytmelege mm på www.hado.dk/sangforløbsmåbørn.

Alle – både babysalmesangere og salmelegsfamilier – bliver automatisk tilmeldt kirkens familienshedsbrev, som sendes hver anden måde. De accepterer dette ved tilmelding til aktiviteterne. Se www.hado.dk/tilmeldingbabysalmesang.

3 - »Øv, nu slutter vores barsel, hvad kan vi så komme til?«

Af Al Bøwig Larsen, kirke- og kulturmedarbejder ved Skt. Nikolai Kirke, Holbæk

Dette spørgsmål blev stillet til mig i slutningen af juni 2015 og påpegede en mangel på aktiviteter for småbørnsfamilier. Således begyndte idéen om TumlingeSalmesang at spire. Det er altid svært at finde et tidspunkt til en aktivitet, som passer alle. Men lørdag formiddag to gange om måneden passede de fleste. Formen skulle ligne babysalmesang med ca. 45 minutters sang og dans efterfulgt af kaffe og snak. Menighedsrådet var igen positivt indstillet overfor projektet, og vi gav det en tre måneders prøvetid.

Jeg har ikke musikalsk uddannelse, kun et kursus i babysalmesang, så jeg lånte samtlige bøger om rytmik og lege med småbørn; jeg researchede på nettet og afprøvede mange ting på mine egne børn i løbet af sommeren. TumlingeSalmesang blev omtalt i kirkebladet og på hjemmesiden, og den første lørdag i september 2015 sad jeg spændt i kirken og håbede, at der ville komme nogen!

Deltager som forsøgskaniner og sparringspartnere

Det gjorde der! Og TumlingeSalmesang blev et hit i sognet. Der deltager ca. 8-20 familier hver gang, og det er en dejlig, lidt kaosagtig aktivitet, hvor der er højt til loftet og plads til alle. Præcis som det skal være. Jeg har prøvet mig frem med sange, dans og fortællinger med vekslende resultater! Heldigvis har deltagerne mod på det hele, tager alt med et smil og er gode til at melde tilbage eller komme med kommentarer. Vi begynder altid på tæpper med en velkomstsang og tre-fire salmer med fagter, så leger vi med balloner, tørklæder, rasleæg osv., mens vi synger en blanding af salmer og børnesange. Jeg fletter en bibelsk fortælling ind mellem sangene, og vi leger med faldskærm, inden vi slutter af med sæbebobler til vores afslutningssalme.

Efter prøvetiden blev TumlingeSalmesang en fast aktivitet, og der ligger foldere i kirken samt omtale på hjemmesiden og i kirkebladet. Der er ingen tilmelding, jeg melder det ud på Facebook og sender e-mails ud til tidligere babysalmesangs-deltagere et par dage forinden, og så ser jeg, hvem der dukker op på dagen. Nogle kommer hver gang, andre kun hver tredje måned, men alle har fortsat en tilknytning til kirken, og kirken er stadig en del af hverdagen i det omfang, de har lyst og overskud til.

Det er dejligt at kunne henvise til en anden aktivitet efter babysalmesang, og det er en gave at kunne følge børnene og deres familier i en længere periode. Men det er først og fremmest stort at opleve, hvordan kristendommen bliver en naturlig del af deres barndom. Der er opstået nye venskaber på tværs af holdene, et nyt fællesskab i kirken, og alle føler sig »hjemme« i deres »egen« kirke. Helligånden har virkelig været på spil!

4 - Vi laver rytmikgudstjeneste i blehøjde!

Af Henriette Mariegaard, organist & Katrine Blinkenberg, sognepræst, begge i Mørkhøj Kirke.

Teologi for tumlinge

Fire gange om året finder vi kasser frem med tøjdyr, instrumenter, sæbebobler og lagner, og vi gemmer håndduken Kirkeuglen bag knæfaldet. Og så er organist og præst klar til at modtage de 0-6-årige og deres voksne. »Gud & gulerødder« hedder konceptet i Mørkhøj. »Gud« er med stort, gulerødder med lille. Og det er der en grund til. Hvis det skal give mening for mig som præst at være med, så skal der naturligvis forkyndes. Hver gang står jeg for en bibelfortælling, der illustreres med rekvisitter, som børnene får lov at pusle med. Og børn og forældre fortæller, hvad eller hvem vi skal bede for, hvad vi skal bede om hjælp til og sige tak for. Vi beder også fadervor, og velsignelsen bliver lyst. Men musikken fylder mest. Selvom jeg som præst har en rolle i gudstjenesten, så er det virkelig enkelt og sjovt. Jeg får lov at læne mig tilbage og lade Henriettes arbejde bære gudstjenesten. Det er en stor gave. Til »Gud & gulerødder« blander hverdagsange sig med salmer, og det er en styrke for teologien. Jeg tror, blandingen styrker hverdagsteologien på puslebordet – at man ubesværet skifter mellem at synge »Uglen flyver ned fra træet« og »Du som har tændt millioner af stjerner«. Som hverdagssangene får plads i kirken, får salmerne plads derhjemme.

Formen i fokus

Gudstjenesterne i Mørkhøj samler mellem 12 og 25 mennesker. Som i så mange andre tilfælde er form faktisk indhold – også når det gælder gudstjenester for børn. Det er ikke ligegyldigt, hvordan man griber gudstjenesten an. Det nytter ikke noget, at man tror, man skal hviske til børn, og at det skal være meget stille og nydeligt, fordi vi er i en kirke - og så hiver man lige en blokfløjte frem og puster lidt henført i den. Nej. Her skal vi både kunne danse vildt og hviske og være stille og synge med almindelige stemmer – og meget vigtigt: tale helt almindeligt. Så det bestræber vi os på.

Liturgi

Kløkkeringning

Bedeslag tælles med bør i våbenhuset

Klavermusik mens børn og voksne går ind i kirken

Hej, Hej alle sammen (alm.x2, stille, uden ord, højt)

Velkommen sang: Kom og lad os synge nu, liste nu, hoppe nu, klappe nu, snurre rundt

Uglevelkomstsang

Salme: Ingen er så tryk i fare

Jeg har et lille rasleæg

Vi spiller på instrumenter

Gulerødder og agurk deles ud

Bibelhistorie og bøn

Jeg kan hoppe højt i vejret

Nu er det fastelavn

Spænd over os dit himmelsejl (med faldskærm, børnene ligger under)

Evt. bobler og musik

Fadervor og velsignelse

Sov sødt barnlille med fagter

Farvelsang